

ПОГОДЖЕНО

Протокол педагогічної ради
№ 01 від 31.08.2023 року

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Требухівського ліцею
№ 01-04/181-од від 31.08.2023р.

ПОЛОЖЕННЯ

**про моніторинг якості освітнього процесу
у Требухівському ліцеї Броварської міської ради
Броварського району Київської області**

I. Загальні положення.

Дане Положення регламентує порядок, процедуру і форми проведення контролю за якістю освітнього процесу у вигляді моніторингових досліджень.

Нормативною базою моніторингу якості освітнього процесу в закладі є:

- ✓ Конституція України;
- ✓ Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII;
- ✓ Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 року № 463-IX;
- ✓ наказ Міністерства освіти і науки України від 16.01.2020 р. №54 «Про затвердження Порядку проведення моніторингу якості освіти»;
- ✓ Статут школи;
- ✓ Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у Требухівській загальноосвітній школі I-III ступенів;
- ✓ дане Положення та інші нормативно-правові акти в системі освіти.

Провідним напрямком удосконалення системи освіти є формування системи управління якістю освіти засобами моніторингу розвитку та контролю якості освіти із залученням усіх зацікавлених учасників освітнього процесу.

Дане Положення спрямоване на підвищення якості освіти, активізацію та удосконалення діяльності закладу.

Внутрішкільний моніторинг передбачає збирання (первинні дані), аналіз та оцінку якості освіти, зберігання (створення і ведення бази даних), прогнозування та розробку рекомендацій щодо корекційної роботи.

Моніторингові дослідження проводяться робочою моніторинговою групою.

Положення погоджується на засіданні педагогічної ради.

Дане Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу.

У цьому положенні використовуються такі терміни:

- ✓ моніторинг – це спеціально організований, постійний, цільовий контроль і діагностика стану освіти на базі систематизації існуючих джерел інформації, а також спеціально організованих досліджень і вимірювань з метою зіставлення реального стану з очікуваними результатами, відстеження ходу будь-яких процесів за чітко визначеним показником;
- ✓ моніторинг в освіті – це система збирання, обробки, зберігання і розповсюдження інформації про освітню систему або окремі її компоненти, яка орієнтована на інформаційне забезпечення управління, що дозволяє робити висновки про стан об'єкта у будь-який момент часу і дає прогноз її розвитку;
- ✓ призначення моніторингу – забезпечити всіх учасників освітнього процесу зворотним зв'язком, що дозволяє вносити послідовні зміни в хід реалізації освітньої програми з метою підвищення якості її результатів;

- ✓ якість освіти – інтегральна характеристика системи освіти, яка відображає ступінь відповідності досягнутих реальних освітніх результатів та умов освітнього процесу нормативним вимогам, соціальним і особистісним очікуванням.

Мета проведення моніторингу:

- ✓ отримання оперативної, точної інформації про стан освітнього процесу в ліцеї;
- ✓ виявлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям;
- ✓ виявлення реального рівня кваліфікації педагогічних кадрів, їх підготовленість до вирішення інноваційних завдань;
- ✓ відстеження динаміки освітніх послуг, ефективність управління освітнім процесом;
- ✓ оцінювання причин відхилень від цілей.

Завдання проведення моніторингу:

- ✓ здійснення систематичного контролю за освітнім процесом;
- ✓ виявлення типових ознак успіху та недоліків управлінської і педагогічної діяльності;
- ✓ задоволення інформаційних запитів адміністрації й основних структур ліцею щодо створення прогнозів, аналітичних, довідкових матеріалів;
- ✓ виявлення й оцінювання відповідності фактичних результатів діяльності педагогічної системи її кінцевій меті.

Моніторинг проводиться відповідно до таких принципів:

- ✓ систематичності та системності;
- ✓ доцільності;
- ✓ прозорості моніторингових процедур та відкритості;
- ✓ безпеки персональних даних;
- ✓ об'єктивності одержання та аналізу інформації під час моніторингу;
- ✓ відповідального ставлення до своєї діяльності суб'єктів, які беруть участь у підготовці та проведенні моніторингу.

Предмет моніторингу.

Предметом моніторингу є якість освітнього процесу в ліцеї.

Об'єкти моніторингу.

Об'єктом моніторингу є система організації освітнього процесу в ліцеї.

1. Освітнє середовище:

- ✓ контингент учнів;
- ✓ кадрове (педагогічне) забезпечення освітнього процесу;
- ✓ інформаційне забезпечення;
- ✓ академічна доброчесність;

- ✓ ресурсне забезпечення (фінансове, матеріально-технічне, санітарно-гігієнічне)
2. Здобувачі освіти:
- ✓ ступінь адаптації до навчання учнів 1-х, 5-х, 10-х класів;
 - ✓ рівень навченості (з усіх предметів);
 - ✓ рівень вихованості учнів;
 - ✓ рівень роботи з обдарованими дітьми;
 - ✓ модель випускника, рівень її досягнення учнями ліцею (за ступенями навчання).
3. Педагогічні працівники:
- ✓ рівень професійної компетентності;
 - ✓ якість і результативність педагогічної роботи;
 - ✓ рівень інноваційної діяльності;
 - ✓ аналіз педагогічних труднощів (через анкетування);
 - ✓ самоосвітня діяльність.
4. Освітній процес:
- ✓ планування освітнього процесу;
 - ✓ зміст освітньої діяльності
 - ✓ впровадження освітніх інновацій;
 - ✓ аналіз стартового, проміжного та підсумкового контролю за рівнем навчальних досягнень учнів;
5. Соціально-психологічне супроводження освітнього процесу:
- ✓ психологічний супровід освітнього процесу
 - ✓ участь батьків, громадськості в освітньому процесі;
 - ✓ соціальний паспорт класу;
 - ✓ психологічна діагностика;
 - ✓ профілактична робота.
6. Здоров'язберігаючий аспект, безпека життєдіяльності, охорона праці.

II. Суб'єкти, які беруть участь у підготовці та проведенні моніторингу

2.1. Участь у підготовці та проведенні моніторингу беруть:

- ✓ суб'єкти, які проводять моніторинг (робоча чи моніторингова групи);
- ✓ суб'єкти, які здійснюють науково-методологічний супровід моніторингу;
- ✓ суб'єкти, які залучаються до опитування, спостереження або виконання письмових робіт (завдань) моніторингу на етапі проведення дослідження (далі – учасники дослідження).

2.2. Суб'єктами моніторингу виступають:

робоча чи моніторингова групи;
адміністрація ліцею;

органи учнівського самоврядування;
батьківська громада.

III. Форми та методи моніторингу.

3.1. Основними формами моніторингу є:

- ✓ самооцінювання власної діяльності педагогами, учнями, адміністрацією;
- ✓ внутрішня оцінка діяльності адміністрацією, головами методичних об'єднань предметних кафедр, груп тощо;
- ✓ зовнішнє оцінювання діяльності органами управління освіти.

3.2. Методи моніторингу:

- ✓ метод спостереження;
- ✓ метод анкетування;
- ✓ метод ранжування;
- ✓ метод бесіди;
- ✓ метод соціометричного вибору.

3.3. Критерії моніторингу:

- ✓ об'єктивність (створення рівних умов для всіх учасників освітнього процесу);
- ✓ систематичність (згідно алгоритму дій, етапів та в певній послідовності);
- ✓ валідність (відповідність завдань змісту досліджуваного матеріалу, чіткість оцінювання, шляхи перевірки результатів);
- ✓ надійність (повторний контроль іншими суб'єктами);
- ✓ гуманізм (в умовах довіри, поваги до особистості);
- ✓ результативність (має тільки стимулюючий характер для змін певної діяльності)

3.4. Основні напрямки моніторингу.

3.4.1. Моніторинг здійснюється за різними напрямками залежно від його цілей, рівня здійснення й обстежуваного об'єкта. До основних напрямків моніторингу належать:

- ✓ дотримання законодавства у сфері освіти;
- ✓ оснащеність освітнього процесу;
- ✓ рівень навчальних досягнень;
- ✓ організація превентивної освіти дітей та молоді;
- ✓ професіоналізм педагогічних працівників;
- ✓ організація управлінської діяльності;
- ✓ ефективність виховних систем;
- ✓ виконання соціального замовлення;
- ✓ забезпечення доступності початкової і середньої загальної освіти.

Моніторинг якості системи освіти, організований згідно з обраними напрямками, використовує різні види вимірювань: педагогічні, дидактичні, соціологічні, психологічні, медичні, санітарно-гігієнічні, демографічні, статистичні та ін.

На підставі моніторингу фіксується стан якості системи освіти, прогнозується її розвиток.

IV. Процедура підготовки та проведення моніторингу.

4.1. Функціональні обов'язки учасників моніторингу.

4.1.1. Керівництво ліцею:

- ✓ розробляє і втілює внутрішню систему моніторингу якості освітнього процесу;
- ✓ установлює і затверджує порядок, періодичність проведення моніторингових досліджень;
- ✓ визначає шляхи подальшого розвитку ліцею.

4.1.2. Робоча чи моніторингова група:

- ✓ планує, розробляє Програму (формулює проблеми, що досліджуватимуться; визначає мету та завдання моніторингу; розраховує і формує вибірки, визначає критерії і показники оцінювання результатів дослідження тощо);
- ✓ проводить моніторингові дослідження;
- ✓ аналізує результати моніторингу;
- ✓ веде облік результатів моніторингу;
- ✓ розробляє рекомендації з усунення виявлених недоліків.

4.1.3. Класний керівник:

- ✓ проводить контроль за рівнем навченості та вихованості кожного учня;
- ✓ своєчасно доводить підсумки до відома батьків;
- ✓ своєчасно подає інформацію для моніторингу.

4.1.4. Учитель:

- ✓ визначає й аналізує рівень навчальних досягнень учнів з предметів за результатами тестування, контрольних зрізів, підсумків за семестри, навчальний рік;
- ✓ визначає шляхи підвищення навчальних досягнень учнів;
- ✓ своєчасно подає інформацію для моніторингу.

4.2. Форми проведення моніторингу:

- ✓ безпосереднє одержання інформації від учасників дослідження (за допомогою спостереження, інтерв'ювання тощо);
- ✓ опосередковане одержання інформації від учасників дослідження (у письмовій та/або електронній формі, із залученням експертів тощо)

- ✓ одержання інформації без залучення учасників дослідження (за допомогою вивчення документації, статистичної або оперативної інформації тощо)

Моніторинг може проводитися з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних і цифрових технологій, у тому числі дистанційно. Під час проведення дослідження можуть використовуватися фронтальна, групова або індивідуальна робота учасників дослідження.

Програма розробляється робочою групою.

Програма оприлюднюється у будь-який спосіб, визначений суб'єктом моніторингу та узгоджений з ініціатором моніторингу (за його наявності).

У Програмі визначаються мета і завдання, суб'єкти, об'єкт(и), форми та методи, індикатори, умови (у тому числі місце проведення), процедури проведення відповідного моніторингу, порядок визначення результатів моніторингу, строки та форми узагальнення результатів моніторингу, а також оприлюднення результатів моніторингу (інформування про них).

До Програми додається графік проведення моніторингу.

Програма розробляється на основі науково обґрунтованої методології з урахуванням вікових особливостей учасників моніторингу.

4.5. Моніторинг проводиться в терміни, визначені у Програмі.

4.5.1. При визначенні термінів проведення моніторингу суб'єкт моніторингу враховує можливі ризики, пов'язані з надмірним навантаженням на здобувачів освіти та педагогічних працівників внаслідок збігу кількох контрольних-вимірювальних заходів (зовнішнє незалежне оцінювання, державна підсумкова атестація тощо).

4.6. Моніторинг проводиться державною мовою, крім випадків, коли для досягнення цілей моніторингу доцільним є його проведення іноземною мовою, яка вивчається у закладі. Проведення моніторингу іншою мовою, крім державної, має бути обґрунтовано в Програмі.

V. Участь у моніторингу

5.1. Участь учасників освітнього процесу в внутрішньому моніторингу є добровільною.

5.2. При проведенні моніторингу перелік учасників дослідження (із зазначенням категорій учасників освітнього процесу та їх чисельності) оприлюднюється не пізніше, ніж за десять днів до початку його проведення, у будь-який спосіб, визначений суб'єктом моніторингу та узгоджений з ініціатором моніторингу (у разі потреби).

5.3. При проведенні моніторингу адміністрація закладу освіти створює належні умови для його проведення, зокрема з надають необхідні приміщення,

матеріально-технічні ресурси, забезпечують розумне пристосування для осіб з особливими освітніми потребами (у разі потреби), вносять необхідні зміни до графіку освітнього процесу.

5.4. Організація роботи щодо здійснення внутрішнього моніторингу покладається на заступника директора з навчально-виховної роботи.

5.5. Робота з проведення внутрішнього моніторингу здійснюється методичною радою школи.

5.6. Загальне керівництво щодо здійснення внутрішнього моніторингу покладається на директора ліцею.

5.7. Педагог має можливість обрати один із запропонованих видів моніторингу.

5.8. Моніторингові дослідження вчитель координує та узгоджує з головою МО професійної спільноти, головою методичної ради, адміністрацією ліцею.

5.9. Для проведення моніторингових досліджень використовуються тільки апробовані технології (інструментарії).

5.10. Педагогічні працівники несуть відповідальність за дотримання критеріїв здійснення моніторингу, зазначених у даному Положенні протягом всієї своєї діяльності.

5.11. Голова МО професійної спільноти несе відповідальність за дотримання критеріїв здійснення моніторингу на рівні своєї предметної кафедри.

5.12. Результати моніторингових досліджень педагогів узагальнюються за формою, затвердженою методичною радою та погодженою професійною спільнотою вчителів.

5.13. Узагальнення моніторингових досліджень на рівні ліцею проводить методична рада.

5.14. Аналіз та обговорення підсумків моніторингових досліджень проводиться щороку на засіданнях професійних спільнот, методичної та педагогічної рад ліцею.

5.15. Матеріали моніторингових досліджень зберігаються протягом року, а підсумкові - протягом навчання учнів, з якими проводився моніторинг.

5.16. Моніторингові дослідження можуть проводитися з учнями, педагогічними працівниками ліцею, за згодою Ради ліцею - з батьками та громадськістю.

5.17. Моніторинг може проводитись як під час освітнього процесу, так і в позаурочний час.

5.18. Проведення моніторингових досліджень здійснюється у 3 етапи:

I етап - підготовчий, передбачає постановку мети, визначення об'єкта спостереження, встановлення термінів проведення моніторингу, вивчення відповідної літератури, підбір інструментарію.

II етап - практичний: збір інформації через проведення співбесід, тестувань, анкетувань, відвідування уроків, проведення контрольних, тестових робіт, позакласних заходів.

III етап - аналітичний: аналіз і систематизація інформації, розробка рекомендацій та пропозицій, формування висновків.

VI. Відповідальність щодо здійснення внутрішнього моніторингу.

6.1. Відповідальність за організацію роботи щодо здійснення внутрішнього моніторингу покладається на методичну раду ліцею.

6.2. Методична рада ліцею:

- ✓ забезпечує виконання покладених на неї завдань з питань здійснення внутрішнього моніторингу відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», нормативно-правових актів щодо організації освітнього процесу;
- ✓ проводить внутрішній моніторинг, координує і контролює діяльність щодо забезпечення об'єктивності, валідності, надійності, врахування психолого-педагогічних особливостей, систематичності, гуманістичної спрямованості;
- ✓ проводить єдину науково-методичну політику з питань здійснення внутрішнього моніторингу, впровадження нових технологій діагностування, направлених на забезпечення синхронності процесів спостереження, замірювання, отримання на цій основі знань про стан об'єкта з подальшим моделюванням, прогнозуванням та прийняттям відповідного управлінського рішення;
- ✓ розробляє систему здійснення внутрішнього моніторингу, яка безпосередньо підпорядковується педагогічній раді;
- ✓ забезпечує опрацювання та прийняття нових, перегляд і скасування попередніх методик щодо здійснення внутрішнього моніторингу, здійснює контроль за їх виконанням;
- ✓ забезпечує функціонування системи внутрішнього моніторингу в ліцеї;
- ✓ веде облік моніторингових досліджень;
- ✓ організовує підготовку та підвищення кваліфікації педагогічних працівників з питань здійснення моніторингових досліджень;
- ✓ організовує і проводить наради, конференції, семінари, виставки з питань моніторингу;
- ✓ здійснює постійний зв'язок з Управлінням освіти і науки Броварської міської ради;
- ✓ бере участь у міжнародному співробітництві з питань моніторингових досліджень.

VII. Підсумки моніторингу.

Підсумки моніторингу підводяться двічі на рік (за результатами I семестру, навчального року).

Підсумки моніторингу узагальнюються у схемах, діаграмах, висвітлюються в аналітично-інформаційних матеріалах.

Дані моніторингу можуть використовуватись для обговорення на засіданнях предметних кафедр, нарадах при директору, засіданнях методичної ради ліцею, педрадах.

За результатами моніторингу розробляються рекомендації, приймаються управлінські рішення щодо планування та корекції роботи.

VIII. Контроль за проведенням моніторингу.

8.1. Контроль за проведенням моніторингу здійснює адміністрація ліцею.

Особи, що здійснюють моніторинг, несуть персональну відповідальність за достовірність і об'єктивність наданої інформації.

Особи, які організовують моніторинг, несуть персональну відповідальність за обробку даних моніторингу, їх аналіз та використання, поширення результатів.

З урахуванням змін, що відбуваються в освіті, можливий перегляд системи показників моніторингу та вдосконалення методів і напрямків досліджень.

Періодичність проведення моніторингових досліджень визначається адміністрацією закладу.

За результатами моніторингу готуються аналітичні матеріали. Зазначені матеріали включають аналітичну інформацію та пропозиції з питань, вирішення яких знаходиться в компетенції органів управління освітою.

Моніторинг передбачає широке використання сучасних інформаційних технологій на всіх етапах: збирання, обробка, зберігання, використання інформації. Зберігання та оперативне використання інформації здійснюється за допомогою електронного зв'язку й регулярного поповнення електронних баз даних.

IX. Заключні Положення

9.1. Дане Положення може підлягати доповненню або змінам за рішенням - методичної ради Требухівського ліцею

Додаток 1

Моніторингова карта ліцею

№	Об'єкти	Показники	Аналізовані питання
---	---------	-----------	---------------------

1.	Статистика	1.1. Кількісні	<p>Контингент учнів по класах</p> <p>Розподіл за профілем навчання</p> <p>Охоплення навчанням дітей та підлітків шкільного віку</p> <p>Охоплення харчуванням</p> <p>Травматизм серед учасників освітнього процесу</p>
2.	Учні	2.1. Кількісні	<p>Кількісний, віковий склад, кількість хлопців та дівчат, поділ на групи при вивченні окремих предметів (іноземна мова, трудове навчання, фізична культура та інші)</p> <p>Рух учнів</p> <p>Дані по кожному класові</p> <p>Правопорушення серед учнів</p>
		2.2. Результати навчальної діяльності	<p>Мотивація навчальної діяльності</p> <p>Результативність освітнього процесу</p> <p>Рівень успішності</p> <p>Рівень навчальних досягнень учнів за рік</p> <p>Результати ДПА випускників 9-х класів</p> <p>Збереження контингенту учнів 10-11 класів</p> <p>Результати ДПА випускників 11-х класів</p> <p>Нагородження випускників 11-х класів</p> <p>Здобуття повної базової освіти випускниками 9-х класів</p> <p>Працевлаштування</p>
		2.3. Рівень фізичного розвитку	<p>Розподіл учнів за групами здоров'я</p> <p>Динаміка захворюваності</p>
3.	Вчителі	3.1. Кількісні	<p>Чисельність</p> <p>Наявність вакансій</p> <p>Освіта</p> <p>Вік</p> <p>Стаж роботи</p> <p>Кваліфікація</p> <p>Звання</p>

			Результати курсової перепідготовки Аналіз руху кадрів Аналіз заохочень
		3.2. Рівень професійної підготовленості	Рівень професійної підготовки Вивчення професійних ціннісних орієнтацій учителя
		3.3. Рівень педагогічної діяльності	Педагогічний моніторинг Рівень громадської та суспільної діяльності вчителя Рівень самоосвітньої діяльності вчителя Рівень роботи з обдарованими дітьми
4.	Матеріально технічне та методичне забезпечення	4.1. Технічне та методичне забезпечення кабінетів	Наявність електронних засобів навчання Стан кабінетів та приміщень Наявність технічних засобів навчання
		4.2. Забезпеченість підручниками	Акція «Подаруй книгу шкільній бібліотеці» Динаміка читачів бібліотеки Стан накопичення бібліотечного фонду Стан забезпечення підручниками навчального закладу Стан забезпечення підручниками по класах Стан накопичення методичної літератури Стан накопичення наукової літератури Стан накопичення художньої літератури Стан накопичення довідкової літератури
5.	Система управління	5.1. Якість управління	Ефективність діяльності навчального закладу Ефективність управлінської діяльності Ефективність управлінських рішень Участь керівних кадрів у методичній роботі Участь учителів у методичній роботі
6.	Батьки	6.1. Соціальний склад сімей	Дослідження соціального складу сімей, освіта батьків, вік, зайнятість
		6.2. Рівень співпраці школи та батьків	Дослідження рівня співпраці школи та батьків

		6.3. Вивчення запитів батьків	Вивчення запитів батьків з різних аспектів освітнього процесу
7.	Громадськість	7.1. Соціальна карта мікрорайону	Неблагополучні сім'ї Сім'ї пільгових категорій та кількість дітей у них
			Різні групи населення: інваліди, учасники ВВВ, літні люди, які потребують допомоги
		7.2. Рівень співпраці з громадськими організаціями	Дослідження рівня співпраці з громадськими організаціями